

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw
(druk nr 252)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Zasadniczym celem ustawy jest implementacja do polskiego porządku prawnego czterech decyzji ramowych Rady:

- 1) Decyzji ramowej Rady 2004/68/WSiSW z dnia 22 grudnia 2003 r. o zwalczaniu seksualnego wykorzystywania dzieci i pornografii dziecięcej,
- 2) Decyzji ramowej Rady 2005/222/WSiSW z dnia 24 lutego 2005 r. w sprawie ataków na systemy informatyczne,
- 3) Decyzji ramowej Rady 2003/568/WSiSW z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie zwalczania korupcji w sektorze prywatnym,
- 4) Decyzji ramowej Rady 2005/214/WSiSW z dnia 24 lutego 2005 r. w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do kar o charakterze pieniężnym.

Zmiany wprowadzane są do Kodeksu karnego, Kodeksu postępowania karnego, Kodeksu karnego wykonawczego, Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia oraz do ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary.

W ustawie Kodeks karny, do najważniejszych zmian należą przepisy które:

- stanowią, że przedawnienie karalności określonych przestępstw, w przypadku gdy pokrzywdzony takim przestępstwem jest małoletni, następuje po upływie 5 lat od ukończenia przez pokrzywdzonego 18 lat (art. 1 pkt 1),
- pozwalają stosować zasadę *ne bis in idem*, (która nie pozwala aby proces wszczynano dwukrotnie przeciw tej samej osobie, w tej samej sprawie) w przypadku, gdy wynika to z wiążącej Rzeczpospolitą umowy międzynarodowej,

nie tylko gdy orzeczenie kończące postępowanie karne wydał sąd państwa obcego ale także inny organ takiego państwa (art. 1 pkt 2),

- wprowadzają możliwość ścigania przestępstwa seksualnego popełnionego przeciwko małoletniemu polegającego na prezentowaniu treści pornograficznych przedstawiających wytworzone lub przetworzone wizerunki małoletnich uczestniczących w czynnościach seksualnych albo na rozpowszechnianiu tych treści w sposób umożliwiający małoletniemu zapoznanie się z nimi (art. 1 pkt 3 lit. a),
- wprowadzają możliwość ścigania przestępstwa seksualnego popełnionego przeciwko małoletniemu polegającego na produkowaniu, rozpowszechnianiu, prezentowaniu, przechowywaniu lub posiadaniu treści pornograficznych przedstawiających wytworzone lub przetworzone wizerunki małoletnich uczestniczących w czynnościach seksualnych (art. 1 pkt 3 lit. b),
- przestępstwo nieuprawnionego uzyskania informacji przekształcają w ten sposób, że przestępstwo będzie zachodzić, gdy sprawca bez uprawnienia uzyska dostęp do informacji, niekoniecznie zaś samą informację, karalne będzie również uzyskanie nieuprawnionego dostępu do całości lub części systemu informatycznego (art. 1 pkt 4),
- poszerzają zakres penalizacji zachowań korupcyjnych w sektorze gospodarczym (czyniąc zadość wymaganiom międzynarodowym) o "żądanie" korzyści oraz rozszerzają zakres podmiotowy przepisu na wszystkie osoby zatrudnione w danej jednostce a nie tylko pełniące funkcje kierownicze.

W ustawie Kodeks postępowania karnego, dokonano zmian związanych z implementacją Decyzji ramowej w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do kar o charakterze pieniężnym. Polegają one na dodaniu dwóch nowych rozdziałów (66a i 66b).

Nowe przepisy umożliwiają - pomiędzy krajami członkowskim Unii Europejskiej - wzajemne uznawanie kar o charakterze pieniężnym, których pokrzywdzony nie mógł, w ramach postępowania karnego, dochodzić w drodze powództwa cywilnego (adhezyjnego).

Zasadniczą różnicą pomiędzy nowymi przepisami a dotychczasowymi rozwiązaniami jest pominięcie procedury *exequatur*, która polega na określeniu przez sąd polski kwalifikacji prawnej, kary i środka podlegającego wykonaniu według prawa polskiego.

Ustawa zawiera definicję "kary o charakterze pieniężnym", określa dokumenty potrzebne do wykonania orzeczenia, właściwość sądów, zasady dysponowania kwotami uzyskanymi z egzekucji orzeczeń oraz podstawy odmowy wykonania orzeczenia.

Zmiany wprowadzane w pozostałych ustawach są konsekwencją zasadniczych zmian wprowadzonych do obu wyżej wskazanych kodeksów.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy został wniesiony do Sejmu przez Radę Ministrów.

Stał się przedmiotem prac sejmowej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka. Na tym etapie prac sejmowych wniesiono do ustawy poprawki charakterze precyzującym. Komisja, między innymi, zastąpiła termin "skazany", który pojawiał się w pierwotnym projekcie ustawy, terminem "sprawca". Wynikało to z faktu, że wyroki warunkowo umarzające postępowanie karne nie są wyrokami skazującymi. W efekcie wniesienia trzech poprawek w drugim czytaniu, Komisja przygotowała dodatkowe sprawozdanie. Sejm uchwalił ustawę wraz z dwiema ze zgłoszonych poprawek. Pierwsza z nich miała na celu usystematyzowanie przepisu art. 202 Kodeksu karnego. Druga precyzowała odesłanie.

III. Uwagi szczegółowe

1. Przepisy § 2a i 4b, dodawane w art. 202, w opisie znamion czynu zabronionego posługują się liczbą mnogą, co powoduje, że dla zaistnienia czynu zabronionego konieczne jest wytworzenie albo przetworzenie licznych wizerunków, wielu małoletnich. Wskazane jest zastąpienie liczby mnogiej liczbą pojedynczą, tym bardziej, że inne przepisy art. 202 tj § 3, § 4 i §4a posługują się liczbą pojedynczą.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 3 w lit. a, w § 2a oraz w lit. b w § 4b wyrazy "wytworzone albo przetworzone wizerunki małoletnich uczestniczących w czynnościach seksualnych" zastępuje się wyrazami "wytworzony albo przetworzony wizerunek małoletniego uczestniczącego w czynności seksualnej";

Dodatkowo, w przepisie art. 202 § 2a należy rozważyć potrzebę zastąpienia wyrazów "takiemu małoletniemu" wyrazami "małoletniemu do lat 15", ponieważ nie jest jasne, o którego małoletniego chodzi, czy o tego, który nie osiągnął 15 lat, czy o tego, który uczestniczy w czynności seksualnej.

2. W szeregu przepisów, wymienionych niżej w propozycji poprawki, ustawodawca stosuje wyrażenie "orzeczenie państwa wydającego" lub "orzeczenie państwa członkowskiego Unii Europejskiej". Należy podkreślić, że państwo jest podmiotem prawa, jednak uprawnionymi do wydawania orzeczeń w sprawach

indywidualnych są sądy lub inne właściwe organy państwowe. Dlatego należy rozważyć potrzebę wniesienia następujących poprawek:

Propozycje poprawek:

- 1) w art. 2 w pkt 1, w Rozdziale 66b w art. 611ff w § 3 wyrazy "orzeczenia państwa" zastępuje się wyrazami "orzeczenia sądu lub innego organu państwa";
- 2) w art. 4 w pkt 2, w tytule rozdziału 20a, w art. 116a, w tytule rozdziału 20b oraz w art. 116b w § 1 wyrazy "orzeczenia państwa członkowskiego" zastępuje się wyrazami "orzeczenia sądu lub innego organu państwa członkowskiego";

Beata Mandylis

Główny legislator